

ALSÓLENDVAI HIRADÓ

Előfizetési ára Egész évre . . . . . 8 K Fél évre . . . . . 4 - Negyed évre . . . . . 2 - Egyes szám ára 20 fillér.	Felelős szerkesztő: OSZESZLY M. VICTOR.	Laptulajdonos és kiadó: BALKÁNYI ERNŐ.	Kéziratokat nem adunk vissza. Szerkesztés és kiadónival: Balkányi Ernő könyvkereskedésben Alsórendva. A nyitlér sora egy korona.
---	---	--	--

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

A dánosi szégyenfa.

Alsórendva, július hó 27.

Magyarországot általában művelt, kultur államnak nevezik. Sőt mintha egy tanultk volna az iskolában, hogy rend- és békeszerető, nyugodt vérmérsékletű polgárok lakják. A történelem könyve azonban elhallgatja, hogy amilyen szemszedett gazságot csak elképzelhet az elme, az mind itt születik meg, mind innen indul ki, a Kárpátok és az Adriai tenger által határolt területéről.

A történelem könyve elhallgatja, ami szégyenre válhat tizedizigleni önökünknek is. De a krónikás feljegyz. A szégyen új-sötét betűivel megörökíti és amit nem tesz meg a történelem, megteszi a krónikás: feltalálja a késői unokák előtt. Okulompa.

A bűn szégyenfája teljes virágompájában diszlik ebben az országban. Terebélyes fa ez, elnyulnak ágai messze földrekre s magvait bőven hullatja a Kárpátok határára tula is, hiszen telik bőven. A magok pedig kitűnő termőképességűek. Mecsésen csiréznek. Ugy hogy ma már szállóigévé vált a tényleg művelt Nyugat előtt, hogy minden bűn csirája a Kárpátok és az Adriai tenger közötti földterületről ered.

A bűnöknek ilyen egy terebélyes szégyenfája, a szégyenfánakon ilyen egy disz-peldányra bontott koronát mult pnteken este a dánosi pusztán.

Ott történt az a kegyetlenségben párt-ját rítókó gazság, amire példa a külföldön is alig akad.

A konzekvenciát tehát, a részletek ismerése után, levonhatjuk ebből az esetből is. Azt, hogy egy szó annyi mint száz, félre minden hízlelő, szerénytelen jelzővel, mely a kulturságunk mellett szól s állapítsuk meg, hogy ami Magyarországon megtörténhetik, az a barbarizmusnál is több. Aztán kezdjük újra a haladást, a legalsó lépcső-fokról a művelt államok nívója irányába, így lesz a lehelyesebb.

Mert hazugság, merő hazugság, hogy a műveltség korát megerte Magyarország. Ahol a közbiztonság annyira gyatra, hogy míg a kívándorlók üldözésére száz csendőrt szabaditanak, addig a polgárság életbiztonsága a rablók, meg a gyilkosok önkényére van bízva: az az ország csak csendes butaságban szenvedők, vagy boldondok részéről nevezhető kulturállamnak.

Ahol annyi energia nincs a hatóságai emberekben, hogy felismerjék a minden gazságot kutorforrását; ahol egy munkakerülő, dolgotalan, zsivány nép, a külföldi cigányságoraljak lakói szabadon gazdálkodhatnak, szabadon tiporhatják a törvény paragrafusait, bántódás nélkül ölhetnek le családokat, bántódás nélkül rabolhatnak, lophatnak az országban keresztül-kasul, az az állam nem érdemli meg, hogy a felvilágosodott jelzővel illessék.

Azt mondják, hogy békeszerető, nyugodt vérmérsékletű nép vagyunk. Hazugság! Orgazdák vagyunk, közönséges bűnrészek ebből a fajtából, kiknek cinizusa nem a tagadásban, de a beismerésben rejlik. Beismerjük, valljuk magunk is, hogy a minden gazságra kapható cigányaink keresetforrása a rablásban, gyilkolásban, lopásban merül ki; tudjuk, látjuk, hogy meg a lehellete is bűn ennek a vérszomjas csordának s hogy minna nem lehet egy nyugodt éjjelünk; és nincsen hatóságainkban össze-veve annyi talantum, annyi erő, hogy utját tudná vágni kikiltott szegényünk létezésének.

Hanem maguk a hatóságok azok, kik segédkezőt nyujtanak a bűnhöz a gazoknak. A humanizmus lelki törvényeinek otlalma alatt hagyják szaporodni, népesülni a sátoraljakat s ha tervezik is néha, hogy korlátok közt szorítják, a tisztesség utjára terelik őket: tervük az ábrándnál nem fejlődik tovább. Vagyis megrekednek annál a pontnál, hogy a rajtakapott bűnösöket börtönbe csukják, aztán újból a vagyonunkra szabadítják őket, hogy folytathassák gaz mesterségüket: a rablást, a lopást és gyilkolást a bormalmasság leghajmeresztőbb véletléig.

Uraim, törvényesínből uraim, nem maradhat tovább ez így! Eleget túrtünk, eleget szenvedtünk, elég álmaltan éjt virrasztottunk át halálfelemlenben cigányaink miatt, vagy csinálnak valamit velők, vagy csap-

Danka Maris lakodalma.

Ira: Oszy.

Dankakélnál ünnepet tartottak. A család szemefényét, a Marist adták feleségül egy gazdag legénynek.

Dankákéy mondják, hogy nagyon szerencsés ez a házasság, a falu népe ellenben úgy állította, hogy Danka Maris a Gyuricz Ferkót, a szégyen szolgaleányt szereti. Többen látták is, hogy csendes estelenden, mikor már a kutayák is mélyeség álomra húzódtak a kazalok aljába, Gyuricz Ferkó sokszor nem hiába óladótkott örök hosszat Dan áék portája táján. Ilyenkor Maris szive mindig megérezte a legény közelitét s csak ki-kiszólt néha a házból, ha tetette.

De persze, ezt csak úgy beszéltek. A falu még azt is állította, hogy Danka Marist egy erőszakolták a gazdag legényhez. Sirt is a Maris sokat, de hát Gyuricz Ferkó mégis csak egy földözragadt szégyen szolgaleány volt, a Cigány Pista meg gazdag szülők gyereke.

Iráit ezt a szerencsétlen lakodalmat ülték meg ma este. Vagy dehogay is ülték, hanem egy végtáncolták. Dankakélnál nem mindennap van lakodalm s ha egyszer az életben megtörténik, hogy az egyetlen leány fejére fölültek a mirtusz-koronát; Dankáké szerint ez olyan nevezetes ünnep, melyet illendő keretben kell megcelebdeni.

Szóval, a cigány vesztül huzta a talpalaválót, a fiatalgás pedig isten lelkesedéssel rakta a táncot.

Ha azt mondom, hogy hivatalos volt a lakodalomra a fél falu: keveset mondtam. Mert bi-

zonyott szorongott Dankáké két tágas szobájában az alvtől kezdve a felvéig minden épkezláb ember.

Különösen a férfiembereknek volt szíles-jó kedvük, ámbár az asszonyok vittek itt is a fűszöl. Az öregekbe pedig azalatt összehajtak a szíles cserépkályha mellett s csendes terelere közben a fiatalgások tüzeltek a táncra.

Nem is kellett azt tüzelni, ment volna az anélkül is. A szívek repeszek, az arcok örömpírban égtek, a líheg kebelből mélyeség, vágyódsáallt téli sóhajtasok verődtek össze, parasz fenyítettek a tüzés leányzemekben, mintha a tulvívg gyönyörűségeit rajzolták volna föl a fiatal lelkékben.

Csupán a meyanasszony szeme, ama maradt változatlan. Próbált ugyan egyszer-mászor jókedvet erőszkolni, de ez úgy állt neki, mintha fanyar alma mellett mosolygni akarna.

Észre is veték ezt rajta sokan, specialiter akiknek nem akadt ott egyéb dolguk. Cigány Pista ellenben talált magának fontosabb szerepkört az arcok és kedélyek tanulmányozásánál, vilagos tehát, hogy az ő boldogságát nem bántotta a gyannak meg az árnyéka sem. Táncolt, vígadt, nagyokt rikkantott közbe, néha toppantotta is a lábával, amint már az így szokás egy érdemesebb lakodalmon. Meg-megtorgatta a maga meyenécskéit magyarosan, ez pedig csak hagyta magát egyformán változatlan arccal, örömetlenül, mint akik nem érdekel az ünnepségen senki, semmi.

Meg volt győződve magay is, hogy amig teste, az a hóhéter, szízi tisztaság, itt járja a táncot azzal a legénnyel, akhez őt csak szílicnek hasznolésó pénzvagyása köthette egy egész

életre. — a lelke, az a büntelen ártatlanság azalatt ott vergődik a falu tulso végén, egy szégyens kunyhóban, ahol egy földözragadt szolgaleány ápolja a teteletlen éreg édesanyját. Tudta, hogy a testét eladhatták csengő aranyakért annak a gögös, gazdag legénynek, de a lelkét, meg a szívet nem vehetik el tőle, mert azt már régen odaadta annak a másnak, aki szégyen volt, mint a templom egere, de jó szívevel volt iránta mindig.

Danka Maris arca csak az a szomoró maradt. Hiába kezdett a cigány új nóttába, hiába volt körülötte a gondatlan pajkos dejavókodás: azok a máskor ragyogó tüzsemek csak belemeredtek, bentleledtek a szürke semmisségben, mintha megse ákarának válni tölte.

Pedig már mámoros volt mindenké. Az öregekbe körül ki-ki félrevonult a konyha homályába, ki-ki elbalsított a kandaló patkáján. Némelyek már haza is kotródtak. Cigány Pista, az újdonsult férjnek pedig már annyira fejébe szállt a nagy boldogsága, hogy úgy bánt a testével, mintha omolt öntöttek volna bele. Fáradtan, kelletlenül izgott-mozgott s ahogy kidőltek mellőle a legjobb táncosarátai, azomb boldofudt egy közeli székbe s el is nyomta abban a minútában a jótékony álom.

A vendégek elszedtek, a muzikusok hazakotródtak, Cigány Pista még mindig aludt. Aludt mélyeségen, a boldogságtól átszellemült arccal...

Danka Maris pedig ment, ment... A csatkos téli éjszakában meg-megbotlott, ruháját, lakodalmi ruháját megszakkagta a vihar, patyolat testét vö-

ják el hatóságait, melyeket mi a saját megfontalásunkra drága pénzzel fizetünk s hadd tartsunk minden egyes zsenibünkben egy felhúzott revolvert, boxert, konyhabéskét, nehogy a dånosi kormósrõs-család borzalm sorsára jussunk. Mert nekünk nem elégítet el, hogy ítéletet mondanak a gyilkosok felett; mi békés országban teljes biztonságban akarjuk látni családunkat, magunkat, vagyonunkat. És ha nincsen aki megvédje mindzert, akkor minek tartunk csendõt, rendõt?

Vagy megvédték valaha bennünket a cigányok hada ellen? Mi nem emlékszünk rá, mert réggen lehetett erre példa. Az erélyes rendelkezések helyett õlberakott kezekkel élvezik a vérfürdõk borzalmát s csak akkor mozdulnak meg egy pillanatra, ha már egy tucat ártatlan lemezõrõt ember kitöntött vére vadolja lelkiismeretüket a cigányok szabadsága miatt.

Uraim, törvényesínálõ uraim, legyenek hozzánk ez egyszer õszinték! Jelentsék ki, hogy hiába fizetjük a különféle hatóságokat, mert a magyar hatóságok gyengék, tapasztalatlanok, nem elég okosak a magyar cigányok taktikájával, verszójával, fikájával szemben, — és mi, mintsem hogy holnap már átvagotny nyakkal, kilocscentt agygyólvé lássuk családunkat, rokonuskat, szomszédunkat: felszedjük sátoránkat és elmegyünk innen olyan földre, ahol a hatóságok tudománya nem csupán az azoedésig terjed.

Uraim, törvényesínálõ uraim, mondják meg, hogy a humanizmus gátolja Nagyországokat a cigányok ellen indítandó irtó-háboruban! És mi viszont kijelentjük, hogy az az ország, ahol a humanizmus szent nevében elnézik a cigányok gazságait, ahol annyira készek a hatóságok a bünböcsánatra, mondom az az ország nem érdemi meg, hogy Ázsiától olyan messze essek.

Uraim, törvényesínálõ uraim, a pokolba azzal a sokat elengedett humanizmussal, a mibõl csak karunk származik! A humanizmusnak is van határa, és ha arról van szó, hogy utját kell vágni cigányaink gazságának:

hát ezt ne az embereszeret törvényei szerint tegyék, hanem a mi élet-és vagyonbiztonságunk érdekében.

Nyuljanak bele ama darázs-fészekbe, amit cigányutáynak neveznek. A hatóságok meg pusztsítsák, irtsák ki abból a fõl-vad fájból a vérszomját; verjék ki belõlük az állati durvaságot, a törvény nemiszterlést, megtagadását; fojtsák belejõk a bünsõ lehetel: hadd legyen békességünk miattuk, hadd száradjanak el tõvestül a szegyenfák s hadd legyen rend minden vonalon a szikkasztó, a zsványok, a gyilkosok jelenlegi Eldorádójában — Magyarországon.

Az „ígéret földje”-rõl.

A legtöbb embernek még mindig egy élle-kében a fogalom Amerikáról, mintha ez lenne a boldogság, a jólet Eldorádója. Pedig, én Istennem, mennyi szenvedés, mennyi küzdelem közepette tudnak csak létezni távol a hazai földtõl azok a szerencsétlen emberestvéreink, akiket az elégedetlenség a tengerentútra kergetett. Ezrével szállítják a kivándorló hajók a magyar emberhust ennek a százkaru polipnak a gyomrára, de rengeteg sok azoknak a száma is, akik elvesznek az ismeretlen nyomorúságban, vagy visszatérnek hazájokba.

„Nem mind arany, ami fénylik,” tartja egy igazságos közmondás, és talán semmire se illik jobban, mint az amerikai életre. Ma már ott sem röpül magától senki számba a siltlambag, nem hull aranyesõ s szenvedés, nyomor már ott is az, ami régekte boldogság volt: az élet.

Legjobban tudják ezt azok, akik õsszekuporgatott félreillekkel az nyilágeret elhagytak hont, földet, falut, anyát és testvért. De tudják azok is, kik elég szerencsések voltak s visszatérhettek hazájokba a szenvedések földjéről. Ezek elmondhatják, milyen elenyészõ ama boldogok száma, kik fõlõs pénzébõl haza is küldözgethettek. Nagyon kicsi. A többi ezrek nyomorognak, sanylõdnek odaát s családott szívvel sirják vissza az edes szülőházat.

Nyomorgó a szegény ember itt is, ott is. Agonygöngyit magát a létéri küzdelemben itt is, ott is. Miért megyünk hát oda? Hiszen ha már el kell vésztünk mindenáron a fertelmes gondban, a vad kétségbeesésben: mégis csak nyugodtabban alszunk a szülőház földjében, mint idegen népek között, távol szereteteinktõl, jeltelen sírban.

Az amerikai életnek talán semmi se adja hi-

vebb tükrét, mint egy-egy level azoktól, kik elég valóból hittek az „ígéret földje”-ben. Ilyen egy level juttattak Kezünk közt, hogy közzöljük le mások okulására. Egy lelvadvárfái legyen, Kovács József írta South-Settlehembõl (Nord-Amerika) haza az cdesajánálõ.

Az erdekes level egy része, az ortografiai hibáktól megtisztítva, így hangzik:

„... Én bizony nem a legjobb egészségben vagyok, mert minden kivándorlórnak van valami különös baja. Amtyit kell dolgoznom, mint egy állatnak, mégis alig bírnok valahogy amerikai állapotban. Nagyon jól laktam már Amerikával, mert ittem még keservebb a szegény pénzkeresõ embernek a szenvedés, mint odahaza. Mikor ideértem és megláttam az itteni magyarokat, még a hajam is énekelt ált; nem egy van ám, mint ahogy van odahaza mesélik, hogy egyik ember kõreõbb, mint a másik, — de ellenkezõleg, ha az ember egy magyarral találkozik, csaknem sírva fakad, olyan szomoruan néz ki és azt mondja, hogy egyik pokolból a másikba jött.

Ajánljuk is, hogy aki élet akar jóni, az inkább odahaza, ne magát s akkor is adjon halált az istennek, hogy még megmentette Amerikától. Aki itt él, csak az tudja, hogy mennyi szegény ezai nem lett itt kollidussá. Tudom, hogy ezt nem hiszik el otthon, mert egy-két ember küldött egy kis pénzt. Ne gondolják, hogy azt mind egy ember rakja össze, hanem kölcsönrel segítik ki egymást, hogy küldhessenek.

Én bizony csak megírom egy, ahogy van. Csak magamat okozom, hogy eljöttem ide, mert amig odahaza voltam, mindig ide fájt a szívem. De azért se baj, egy élet, egy a halál, már csak ilyen elszántiak kell lenni minden kivándorlórnak. A többiek nem igen mernek elpanaszkodni, mert kinek feleség, kinek családja van odahaza, ne egy busuljanak. Ne is busuljanak én értem se azért, hogy megmaradjon ahogyan szenved az ember. Csak az Istenben bízom, mert ahogy a háboruban van a szerencsétlenség, úgy van itt is a gyárakban. Épp tegnap-elõtt egy gyertyányosi gyereknek a lábát egészen összemazsizította egy nagy vas. Ejjel dolgozott õ is a gyárban és este 10 órakor úgy hozták haza. Egy másik, aki hozzánk való, szintén így járt, meg egy sõjtõri ember is.

Odahaza az ember nagyon okos, mert mindig többre számít, pedig nem lehet itt úgy tenni. Az ember számítja, hogy egy évig mennyit keres, számítja az egész évbeli napokat 3 írt 75 králval, pedig nem így van ám. Mert egy-c, egy hónapban 30 nap van, abban negy vasárnap, két három ünnepe, negy-öt nap esõs idõ, két-három nap nem kell munkás, úgy egy hónap végén alig kapunk egy kis pénzt. De sokszor megessik, hogy hónapszám nem kapunk munkát, hát akkor mibõl élünk? Csak az igazság bennünk, hogy lesz még egy másik Amerika is, amiben nem szenvedünk annyit.

Azért ne busuljanak utánam, majd megessék az Isten.

Isten velük és velem! Kovács József.

Képek a fürdõ-szezonból.

A tavalyi fürdõ-szezon alatt csekély százharmic millió koronát juttattunk nek, „szegény” magyarok a külföldnek. Úgy látszik, az idén is következetesen maradtunk és aki csak teheti, szalad kifelé csúszával, gomorhurufával, ideg-bajával és ropogós bankóival. A Wien-féle robogó vonatok zszulfoa vannak fürdõkbe utazókkal és Pullman nem tud olyan hosszú vasúti kocsikat kitálnálni, amelyekbe beférne az a sok beteg magyar, aki ilyen idõtájt repesõ szívvvel vágyik kifelé.

A nagybõl pályaudvaron nagyon érdekes jellemzõ és tanulságos jeleneteket lehet ilyen idõtájt megfigyelni.

I.

Egy angol elegánciával õlõtõz ut — sürke félcéludn, szürke zakko, gamánis cipõk — lezárk a fiakkorból, a bakon elhelyezett fantasztikus alakú sárga bõröndöket lekapkodják a busz-darók. Mialatt kifizeti a kocsist, egy ismeretõs üdvözli.

— Szervusz Géza! Utazom Svájcha. Elõbb azonban benézek Németországba, a Harzban van egy kedves kis fürdõ. Ére korona idegen pénzt viszek magammal, a többi ráérek beváltani. Bécsig együtt utazunk, mi? Azonnal jöjök, csak gyujtót vásárolok.

rõse marta a hideg; de õ mindzert most nem vette észre, zugo fejfel, sebes rohánással csak ment...

Ment... És egyszerre megállott... Egy alacsony kunyhóból, ahol egy fõldhöz-rágadt szegény szolgálegye tehetetlen öreg cdes-anyaút ápolta, halvány lámpatényi szûrõdõtt ki a szürke cjszakába...

Ott állott meg Danka Maris. Szívére tette két kezét s betekintett a keskeny ablakon.

A fõldhözragadt szegény szolgálegye ott ült a kopott asztal mellett s könyves, mered szemekkel nézte a falon függõ Mária-kép jószágos arcát. Mintha imádkozna...

Danka Maris halkan megzörgötte az ablakot. A légeny fõlrezzent. Aztán ahogy megismerte a kívülálló, kilépett a hideg cjszakába...

— Eljöttem, — kezdte az asszony, de hangjában a pokol minden kánya rezzent.

— Késõn jöttél, Maris, — folytatta a légeny lemondó fõlfaódommal.

— Mát volt a lakodalmam, — mondta a nõ.

— Tudom, eladtak.

— El...

Aztán elhallgattak mind a ketten. De én csak kigyémed szeretem, Ferkõ! Nem is lettem volna más feleség, ha anyám is úgy akarta volna...

— Elhiszem, Maris. Isterlek, jó szívvel voltál mindig hozzám. Szeretlek...

— Szeretted...

Megint elhallgattak. Egy közeli eb hangos csalafóttal figyelmeztette õket, hogy valaki közeledik.

A légeny megfogta az asszony kezét és sietve mondta neki:

— Menj Maris, még megláthatnának... Bajod lesz, menj...

— Nem bánom... Itt maradok magával mindig... Azért jöttem.

— Az nem lehet.

— Miért nem? Hát nem szeret már?

— Ne kérdezd, Maris. Tudod, hogy mindenem volt te, ne kérdezd...

— Miért nem maradtál kigyémed mellett? Elmegyünk messze innen; kigyémed szolgálhat után néz, én is...

— Nem lehet, Maris!

— De lehet... Mindig azt mondta, hogy meghalna énekként...

— Azt. De mégse lehet. Te akkor még lehetél volna az enyém, most már nem. A Cigány Pistáé vagy már. Éladtak neki, mert elengedett magadat adni. Én nem veszek el tõle, mert ez lopás volna... Nem visz rá a szívem, mely csak becsületesen tudott szeretni... Majd valahogyan csak megleszek én is. Te eltelejtesz, de én nem felejték el soha... Elsorvadok, elpusztulok miattad, aki akkor is szeretlek, akkor sem visz rá a szívem, hogy ellopjad... Menj vissza az uradhoz Maris... Isten veled!

Gyorsan, szaporán beszél a légeny, aztán befordult a kis kapu, hogy ne lássa a könyveit az az eladott leány...

Danka Maris pedig csak állt ott, mintha gyõkeret vertek volna lábát. Révett szemekkel nézte, nézte az elõtte becsukdõ kapu, a távozó légeny, aztán lerogyott a csatakos, nedves földre...

És odamaga a trafikhoz a gyújtóért. Valami idegen félre skatulyát adnak a kezébe.

— Ez disznóság! — fakad ki. — Miért nem tartanak magyar gyújtót? — Jaj, ezek meg maguknak, hogy soha más gyújtót pénz nem adok, csak hazazé. Fel fogom magukat jelenteni! Ezt nem fogom tűrni! Ez igazan hallatlan...

II.

A borbélyegényre, aki az idei telen át engem is borotvál, találkoztam a minap a czimán pernonon. Megszólítottam:

- Hová? Hová?
- Utazom Abbázsiába.
- Ne mondja! Olyan jól keresett az idén?
- Csak nem tetszik gondolni, hogy... — feleli a fiu. — Állásba megyek! Abbáziban vannak fizetek, ahol nem is fogadnak fel más, mint magyart, annyi ott a magyar vendég...

III.

Két árulógy beszélget.

— Édesem, vagy utazol az idej nyáron?

— Egy felső-ausztriai fürdőbe. Olcsó hely, kedélyes, igazán otthon érzi magát az ember. Az utazó ruhán kívül két blouzt és egy pongolyát viszek magammal.

— Én megint Siófokra megyek. Hatodszor. Szintén egész otthon érzem ott magam. Hat estély-toalettel, nyolc utcaó, tizenkét blouzt és tíz kalapot viszek magammal...

IV.

A *forj*: Az idén Franciaországba, Luxelba küldöm két hétre a feleségemet.

A *barot*: Te? Te? Na halod, ez igazán neveléses és megbátorizkoltató! Te, aki tagja vagy a magyar szent korona országai balneológiai egyesületének.

A *forj*: Tudod, balneológus az vagyok, de hűlye elefánt nem. Csak menjen a feleségem minél messzebbre. Herkulesfürdőre majd én fogok menni a kis Mivivel. Azt hiszem, így meg van a kellő distancia a zavartalan boldogsághoz.

A *barot* (*magában*): A kutyafaját ennek a szarvasmarháknak! Ilyen messzire küldi a feleséget. Már megint a koronaszökevények, már megint...

HIREK.

— **Személyi hír.** Gróf Bathányi Zsigmond, a maruzsombati választókörletérsz. képviselője csütörtökön délelőtt Alsólendván időzött.

— **Megdöbbenő hír.** Sulyos csapás érte Elefánt Dávid polgártársunkat és családját. Veje, Wittman Izidor gyóri iparos, ki két hónappal ezelőtt esküdött hűséget Elefánt Malvinnak, egy rövid sürgönyjelentés szerint tegnap, szombatn hirtelen elhunyt. — A hír a delutáni órákban ért Alsólendvára s városzerte érthető megdöbbenést keltett. Hogy mi okozta a fiatal férj korai halálát, még nem tudni.

— **Pataky Kálmán arcképe.** A helybeli Iparos-Ölvaszói Pataky Kálmán váratlan álléylezés alkalmából mindenképpen kiakarja mutatni ragadoskánt alapító elnöknek személyéhez. Tervezi ugyanis, hogy Pataky Kálmán arcképét megfesteti a Kőr számára s az ünnepség keretében avatja föl. Pataky megörökítését — hir szerint — Faragó-Freyer Mór, tehetségös földnek esztéjére bizák.

— **A hivatalos lapból.** A pécsi posta-és távirdajgazgatóság alsólendvai járáshoz tartozó Pusztaszentpéter községet, az érdekeltség kérelmére és a Zalamegyei közigazg. bizottságának 1907. június hó 11-én 1860. szám alatti határozatához képest, a zalafölvi m. kir. postahivatali forgalmi körébe helyezte át.

— **Tanítógyűlés.** A Zalamegyei Általános Tanítótestület augusztus 27-én Balatonföldény (a győgyteremben) közgyűlést tart a következők renddel: 1. Reggel fél 9 órákor mise. 2. Reggel 9 órákor közgyűlés a következő tárgyszorral: a) elnöki megnyitó; b) Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő felolvasása; d) Diences Károly, csáktornyai tanítóképzői tanár előadása az új rajzoktatásról; e) indítványok; f) tisztújítás. 3. Gyűlés után a földelőpet megtéjtés. 4. Délben társasbécld Wild Pálnéval a Grand Hotelben 4 koronás terítéssel.

— **Övoda-vizsga.** Ma, vasárnap delután ünnepe lesz a kisdédeknek. Ekkor tartja ugyanis szokásos évi vizsgáját a helybeli kisdékdövéda. A tradícióhoz híven nyilvánosság előtt, nyilvános helyen lesz a vizsga, hogy alkalma legyen bárkinek meggyőződéséről, hogy emberkéik haladásáról, tanulmányjáról s a szakavatott vezetéről. Az ünnepséggel kapcsolatos vizsga, melyen ének, szavalt stb. is lesz, delután 4 órákor kezdődik a Blau-féle kerthelyiségben. Ha nem kedvez az idő, úgy jövő vasárnap delutánra halasztják.

— **Gazdasági állatdíjazás Muraszombatan.** A muraszombatiárs gazdakör a vasmegegyi gazdasági egyesülettel karöltve augusztus hó 24-én Muraszombatan, az állatvásártérnél, szarvasmarha-, sertés-és baromfi-díjazást rendez. Az állatdíjazáson — melynek az a célja, hogy a jutalmazások serkentsek a gazdaközöséget a mentül jobb minőségűre, szarvasmarha, sertés és baromfi tenyésztésre, — a dísz-és elismerő-oklevelet, valamint a magadíjakon kívül még 20 kisebb-nagyobb jutalom-összeget osztanak ki a nyertes gazdák között.

— **Panasz.** A következő levelet kaptuk: „Az Alsólendvai Híradó már régóta harcosa a közügyeknek és a közönség érdekeinek, azért kérem Szerkesztő urat, legyen szives szót emelni az ellen, hogy egyesek piszkos ruhánuiméklet a Fekete-érvégyt vizsgatgati. Ott mossák ugyanis naponta a fürdőzők közvetlen közelében, úgy hogy a szennyes fehérműtől által beszipkított víz a fürdőzők közé folyik. A Fekete-érvén kívül van közelebb fekvő patakunk is, ott zavartalanul moshatnak, szappalhatnak, vagy ha már mindenről itt akarnak mosni, tegyenek pár lépést odább és kerülik ki a fürdőzőközséget.”

— **Pályázat posta-és távirdaj gyakorlati állásra.** A m. kir. posta-, távirda és távbeszélő 100 gyakoronkjelölti által töltenő be, mely állásokra az 1883: évi I. törvények 14. §-a értelmében azon ifjak pályázhatnak, akik középiskolát, vagy ezzel egyenrangú más tanintézet, érettség vizsgával sikeresen elvégezték, 18-ik életévüket betöltötték és magyar állampolgárok. A sajtóközönség és szülői köröknek is iskolai bizonyítványokkal felszerelt folyamodványokat a már közszolgálatban állók előjáró hatóságuk, a közszolgálatban nem állók pedig az illetékes főszolgabíró vagy polgármester útján folyó évi augusztus hó 1-ig, ahhoz képest, hol a pályázók alkalmaztatást óhajtának nyerni: a budapesti, kassai, kolozsvári, nagyvárad, pécsi, pozsonyi, soproni, temesvári, vagy zágrábi posta-és távirdajgazgatóságok nyújtsák be. A felfogadott posta-és távirdajgyakoronkjelölték két korona napivértelen részesülnek és kötelesek állásukat a f. évi szeptember hó 1-én elfoglalni.

— **Mi vezetünk?** „M. P.” laptsunk legutóbbi számbában egy tapocai hírről kapcsolatosan ránk olvastuk, hogy Alsólendván történik a megyében a legtöbb emberöltés. Bárhogy is ellen-szándék az újságok polemiáival, de laptsunk vajdát mégis vissza kell utasítanunk azzal, hogy attól a sok (?) emberöltéstől, ami itt történik, bizony nagyon könnyen felkophathata egy-két szenáció-éhes újságjáró által.

— **Éltűnt tanonc.** Benicz István keraknemeffai asztalosmester jelentést tett az alsólendvai szolgabíróhoz, hogy Horváth József névad tanoncát nap nyomatlanul eltűnt a községből. A hatóság az eltűnt fiú körözését hivatalosan elrendelte.

— **A végük ir kirándulásra.** Irunk már egyszer keressük-döink ama síremléről, hogy a fővárosból és a környékből egyes iparosok és kereskedők vicekét küldenek az alsólendvai vevőközség nyárára, kik portékáikkal valóssággal vég felcsojtják a jobb házakat. A végük urak ilyenét vendégzerlepett szigoruan tilja a törvény (Házalási törvények 12. §.) s valahányszor sikerül a szolgabírósnak a hivatal vendégek közül egyet-egyet nyakonscipnie, példásan megbüntetni. A helybeli kereskedőknek és iparosoknak, kik adót fizetnek üzleteik és műhelyeik után Alsólendván, nagy szolgálatot tesz a hatóság, ha kurtára veszi a végük urak gyepőjét s az abban gyengéket kitanítja a kereskedői tisztességéről.

— **Csütörtökön délelőtt** is egy ilyen esetet jelentettek be a helybeli szolgabírósnak. A nagyváraszki fischl tanács. F. évi kormányrendelet értelmében rendszeresen megbizva Novák Béla névad vicegét, hogy egy barátságos kirándulás keretében utazzon a árumintáival a lendvai közönség nyárára

— kundschoffokat szerzeni. Így történt csütörtökön is. A végük ur titokban átrándult hozzánk s elég kedélyesen be-bétekintett egyik-másik irodába, kereskedésbe és ipari műhelybe. Mirőben előrt egyik törvényismertő iparoshoz, hol azonban a szívelyes fogadtatás helyett felszóltották, hogy jöjjon velők a szolgabíróhoz. A végük ur ügylátiskoztá hozzá lehet szokva az illyesmib, mert nyugodtan vette az iparos felszólítását és hajlandónak is mutatkozott arra, hogy elmenjen a szolgabíróra. Utóközben azonban könyörögni, rimáinkodni kezdett az iparosnak, hogy ne tegye őt tönkre, neki családja van s ő megéri, hogy többé nem tesz ilyen kését kirándulást Lendvára. Az iparosnak megertes a szive a könyörög emberen, eleresztette, jte többönek még délelőtt elmondta a szerenczés végé-fogást. Ezek közlül valaki bejelentette a szolgabírósnak az esetet, honnan nyomban egy esztendő külök kik végük ur nyakonscipésére és elővezetésére. A csendőri kereste, kutatta Novákok, de nem akadt rá; eljertézőt valahova, vagy pedig úgy elparlogott Lendváról, mint a kámfor. És valószínűleg nem is lesz többé kurájzia ideletokodni.

— **Új közjegyzőség Perakon.** Perlak nagyközönség régi óhaja volt, hogy külön közjegyzőséget kapjon s mikor a csáktornyai közjegyzőség hallozós folytat megterésedet, ez óhajok megvalósítása érdekében meg is tették a szükséges lépéseket. Májusban megírjuk, hogy a csáktornyai közjegyzőség kette választása befejezett dolgot, de a választás tényleges megtörtént s annak a nyilvánosságra hozatalát különböző okok edélték késleltették. Most azonban az igazságügyminiszter végleg elintézte a csáktornyai közjegyzőség kette választását és Perlaknál közjegyzőség rendszerezésit, mely a miniszter rendelkezése értelmében folyó év október hó első napján kezd meg a működését.

— **Állatvásár.** A muraszombatiárs gazdakör értesíti a gazdaközönséget, hogy ez évzept. havától kezdve Muraszombatan minden hónap utolsó szerdáján állatvásárt tartatik s így módjában lesz a gazdáknak, hogy állajait értékesíthesse.

— **Aszaltözásról.** Nem bánjuk, ha meg is nehezeltünk ránk, de mi csak megírjuk, hogy az utcák aszaltözásához még mindig sok szó férhet. Ugy értesítünk ugyanis, hogy amig az aszaltot kivezetik egészen Hosszafaluig, addig a Baross-utcában, ahol a postára menők nagy forgalmat csinálnak naponként, nem szándekezzék a gyaloglótör aszfaltlirón. Ez pedig öreg hiba lenne. Mi legalább is így hitjük, hogy a Kanizsai-utcat s a Vasuti-utcat azért aszaltözhöz végig, hogy csós idő alkalmával is megtudjuk közleltetni a postahivatalok elugyaltatásoldatunk. A postahiv. vezető utca-élén kondícióban megakarrák hagyni, hogy egyelőrré ne vesszen ki egész a hagyományos, feneketlen lendvai sár. Hátt ezt se hogy se helyeseljük. Ha már tesznek valamit érdekünkben, legyen ez a kivánalmaknak teljesen megfelelő, de a félig megcsinált munkából nem kérünk. — Kivánatosnak tartjuk tehát, hogy a Baross-utca mindkét oldalát látasssa el a város aszfalttal, valamint ajánljuk, hogy a főtútcának az uradalmi faraktár előtt részén a gyaloglótör — egészen a Kopecky-féle házig, szintén rendezesse.

— **Titokzatos lelet.** Képe István alsólendvalkosics ember a Főutczában levő Schwarz Arnold-féle ház udvarán földet ásott. Alig kezdte fejték helyen állni, mintegy fél méternyire a föld felszínétől emberi csontokra bukkant. A feltédezés után melybeáris ástott s egyszerre egy egész ember csontvárá telt elje. A koponyája egy 4—5 centiméteres vágás látatott, ami halotcasapástól ered. Ez a körülmény azt látszik bizonyítani, hogy valami régi bűn esete fogott fenn, vagyis hogy meggyilkolták a szerencsétlent és hogy gazdákúra rá ne jöjjenek, földbe ásták. Valószínű teszi e gyantumak az is, hogy a csontvárat félig ülő, félig fekvő helyzetben találták. A csontok ki-fejtéséből ítélve, 30 év körül lehetett az illeto, teljesen ép fogorokokkal, s több évizde, hogy elásták.

— **Videki erkölcsök — fővárosi mintára.** E cím alatt már megemlékeztünk azokról a virágos állapotokról, ami a nagykanizsai közérkösség körül tapasztalható. Héttől-hétté irnak az ottant lapok koszaros-asszonyokról, kerítő-nőkről, búcsúzó-énekesnőkről s több eféle díszes alakokról. Múlt szarunkunkban közöltük is le egy onnan derült tudósítást a mai lapján ismét Kanizsa város erkölcsi viszonyairól olvassuk. Egyik ottani újság hosszabb cikk keretében el-

mondja, hogy egy ottani legény egy 11 éves letelein leány akarta kielegetleni állatias vágyait. Ugyanazon napon még egy, ehhez hasonló eset történt Kanizsán s miután ez bennünket is érdekelt, lapjaink tudósítását itt adjuk:

„Két alsólendvai eszeledény vasárnap éjszaka vonaton jött Kanizsára. A városban ismeretlen lévén, az állomásról jövet a sátorra vetődtek, ahol batyujukot letéve egy kissé megpihentek. Arra kél jár éppen Pataics János v. mezőúr, aki azon ürügyvel, hogy szállást szerez nekik, elcsalta őket a remető mögötti mezőre. Az elhatározott helyen brutálisan rájuk támadt Pataics, felsőruhájukat teljesen letépte és erőlködésben merényelt őket ellenük elkövetni. A két erős leány azonban kiszabadult kezei közül s batyujukot hátrahagyva befutottak a rendőrségre, ahol az inspekció tisztnek azonnal panaszt tett.”

— **Mikor fűrdőjünk?** Erre a kérdésre igen sokféle választ hallani. Némelyek szerint a fűrdés reggel, közvetlenül a felkélés után esik legjobban. Mások szerint a fűrdés reggel az este. Ugy látszik azonban, hogy a kérdésre általánosan érvényes választ adni nem lehet. Kora reggel csak annak jó a fűrdő, a kinek egészsége az idegrendszere. A ki a hideg fűrdő után bággyadnak és gyöngének érzi magát, annak abba kell ezt hagynia. Sűrű vérű, kövér és nem ideges emberek ellenben a reggeli fűrdő nagyon ajánlható. Sványbőrű, fátykony, ideges embereknek jobb a délutáni, a hideg fűrdő. A délutáni fűrdő után puha fibrillözóvel jól meg kell dörzsölni a testet, hogy a vérkeringés fokozódjék, ami nagyon egészséges.

— **Dühöngő részeg.** Ponepác Sándor alsószentkereszti lakos kedden délután Alsólendvára, hogy K. Hajós Mihály elítélés iróadjában valami ügyes-bajos dolgot elintézz. Azonban még mielőtt ezt tette volna, beült egy vendégülbe s csendes politikázzal mellett letta magát a sárga anyaföldig. Ilyen állapotban állított be délután az ügyvéd iródjába. Egy ideig békésen hallgatta a tárgyalást, de egyszerre erősen kifakadt az ügyvéd ellen, gormabáskodni kezdett, pedig végül az ott időző dr. Hajós Kálmán zalagcerszei ügyvédet, amiért ez rendreutastotta, tetleg is bántalmazni akarta. De szerencsére ebben sikerült ökögelmét megakadályozni s az ajtón kivülhelyezni. Értesítették egyben a részeg ember botránny viselkedéséről a rendőrséget, honnan Gazdag Gyuri rendőr sietett a helyszínre. Felszólította Ponepácot, hogy kövesse őt a rendőrségre, aminek Ponepác vonakodott eleget tenni s gormabáskodni kezdett a rendőrrel. Gazdag ekkor erőszakhoz folyamodott, majd pedig bírakra mentek s valóságos utcai harc fejlődött ki. Közben valaki elszaladt a csendőrlaktanyára, honnan három csendőrt nyomban kivényeztek s ezeknek aztán csakhamar sikerült becélniök a kétségbeesetten rugkaplódozó Ponepácot a rendőrség börtönébe. Kijönadozása után hazacseréztették, de az eljárást elene megindítják.

— **Uj 20 koronás bankjegyek.** Miután az utóbbi időben a 20 koronás bankjegyeket nagymértékben hamisították, az osztrák-magyar bank uj 20 koronás bankjegyeknek a kibocsátását határozta el.

— **Embervadászat az erdőben.** Vidékünk mindjobban elszaporodnak az orvadászok, kik valóságos rémei a vadászterülettel bíró embereknek. Minden elszánt, merész csapat az orvadászok csapata, sokszor sok baja van az erdőöröknek velük. Nehezen lehet kézkeríteni őket, mert veszedelmes vállalkozás ez nagyon. Szomi János radamosi erdőőr mégis megpróbálkozott vele. Kedden délután fél 3 órakor meghallotta, hogy az úgynevezett Fekete-erdőben vadszok járnak. Nyomban orvadászokba kezdett gyakanodni s szép lassan behatolt az erdőbe. Állig ment egy kilométernyire, az orvadászok (mert tényleg azok voltak) észrevették s hasrafeküde egy bokor mellett, el akartak rejtőzni az erdő elől. De Szomi ekkor már észrevette őket, feléjük tartott. Erre az egyik vadorzó, névszerint Tóth Pál bántauai legény ráelőzött, de fegyver csütörtököt mondott. Mota a másik vadorzó, Cigány János szintén bántauai legény lőtt és — látta. Ekkor még egy lövést tett az erdő elől, és ez 38 serültől vérezve rogyott össze. A vadorzó, ezt látva felháskán erétek. Szóval később magához tért s kicsi erejűből hazavisszatért. Otthon elmondta a történetet s közzétette lejelentette a vadorzókat, kiket a csendőrség nyom-

ban elfogott s csütörtökön délelőtt beszállított az alsólendvai járásbírósg fogházába. — Szomi állapota súlyos, de nem életveszélyes.

— **A csákortnyai szélhámos.** Mult számunkban „A mérnök ur” címen megemlékeztünk arról a furtangos szélhámosagról, melyet egy ismeretlen uriember követett el Csákortnyán. Ugyanis mult szerdán Görvecsné ottani fikerest megkérte, hogy vinne el egy közeli faluba, hol földmérőket fog eszközölni. A fikerest vállalkozott az utra, közben azonban a „mérnök ur” leszálltatta a bakról s sebes hatással otthagya az országot közepén az ámuló békécsist. — Mint az „Muraköz” írja legutóbbi számában, a kocsi és a mul megvan, amennyiben egy Varasd mellett levő községben a korszámárosnak potom nyomon eladta a szélhámos. Erősen gyantiják, hogy a furtangos tettes Bartha István vésztői születésű 19 éves csavargó, amennyiben a korszámáros visszahagyott könyvecskéjében ilyen névre szóló fa- és fémszólat bizonyítványt találtak.

— **Cigányok a járásban.** A pestmegyei Dánoson pár nappal ezelőtt páratlan kegyelenséggel kóbor cigányok által elkövetett négyezer rablóiügység, melyről mai számunk vezetőjében bővebben foglalkozunk, felrúta az egész Magyarország csendőrségét. Az összes hazai csendőrségi lázba buzogósággal fogdosák fészre a különböző kóborló cigánykaravánokat. — Dobronk mellett is felledeztek a csendőrkök egy ideig karavánt, összeszedték őket és behozták az alsólendvai rendőrség börtönébe. Az elcsépett moréknak azonban schogységem tetszethet a kakastollasok ilyen eljárása, mert a börtönben egyszerre lázadni kezdtek, az ajtót feszgették, sőt már-már sikerült kiszökniök, mikor a rendőrkök észrevették terüket. A jándában voltak: Kolompár Gyula, Kolompár József (néma), Kolompár Rafael (Rafajka), Kolompár József (tuba), Kolompár Herman (vörös), öt asszony és néhány gyerek. Kolompár Gyulát, miután sikerült egy túrpi-ságára rájónni, 1 hónapra, a többieket pedig csavargásért 8 — 8 napi elzárásra ítélték.

— **Megölte az apját.** Eőri Ignác tisztcs, jómódú gazdakszezi polgar már régen viszályban élt családjával, nagyanyjára, hogy kénytelen volt testvérehez menekülni a család üldözése s a perpatvar miatt. E hó 18-án újabb szövetség kerekedett Eőri és fia között, ami elől végre a békés természetű eőri a szülőbete ment s ott a pincében lefeküdt s elaludt. Fia, Kálmán, a rég táplált gyűlölettel indítva, utána ment és az állítólag aivó apjának torkát a nála volt éles késsel teljesen keresztül metszette, úgy hogy a szegény apa rövid vergődés után elvezett és meghalt. A minden emberi érzésből kivetkőzött vad gyermek önként jelentkezett a tapolcai csendőrségnél, amely azonnal letartóztatta és bekísérte az ottani kir. járásbíróshoz, ahol bevallotta gonosztettét.

— **Tiltott halászat** érték Horváth József 16 éves fiut, miért is ellene az eljárást csendőrségünk folyamatba tette.

Fr. Kaiser-féle
Bregenz vorarlbergi köhögés elleni cukorkák.
kaphatók allurított gyógyszerárban.
Ki ezen köhögés elleni cukorkákat figyelembe nem veszi, vétezik saját egészsége ellen. — Kaiser-féle
„Mell-Caramella” cukorkák
fenyővel, orvissal kipróbált és ajánlott szer a köhögés, hurut és gégekedtség ellen. 4512 drb közönségyenyitványokkal igazolja ezen szer hathatóságát ezen kitünő gyógyhatású cukorkákank csomagja 20 fillér.
Kapható: Füss F. Nándor gyógyszerárban Alsólendván.

Pallas Lexikon
eladó.
Nyomatott Balkányi Ernő gyorssajtóján Alsólendván.

Ajánlható czégek
Alsólendván.

- (Elofzetóink ingyenes hirdetes-rovata.)
- BLAU SANDOR vasuti vendéglojnek kerthelyisegeben minden vasör — ünneppar delutánjan elsörendi ciganyzene.
- WORTMAN BENÖ röfis és divatkereskedö.
- FARAGÖ ISTVAN fodrasz.
- HÖRVATH LAJOS fodrasz. Illatszerök raklata.
- BADER HERMAN cizpesz.
- SCHWARCZ KAROLY bökerkeskedö.
- TÖRÖK SANDOR cizpesz és bökerkeskedö.
- ÁG ISTVAN vendégloz, Hosszfulalu.
- MAYER ÖDÖN öräs és ekeszerz. Nagy raklata china-ezist árakban.
- WALTERSDORFER HENRIK mezáros és herkoosi-tulajdonos.
- BECK MIKSA sütoideje.
- POLLAK LAZAR nagykereskedö.
- HEGEDÜS ISTVAN eszindia.
- FERENCZY JÖZSEF vendégloz.
- REVEZS SAMU központi kavcs.
- Özv. TÜSKE FERENCZENE vendégloz.
- MANDELBAUM MOR röfis és divatara kereskedö.
- ARNSTEIN BENÖ füszer, festök, esemege, liszt, vetemény-magvak, ugyszinten norinbergi, üveg-és porcellan-kereskedese. — Deszka-, épületfa-és szenraktar.
- REICHENFELD SÁNDOR herkoosi-tulajdonos.
- Idéi Maunier-féle magvak FREYER LIPÖT kereskedésben kaphatuk.
- WEISZ ZSIGMOND elsörendi férfi-szabö.
- TOPLAK JÁNOS vegyeskereskedese, mész-és cement-raktára és cementara készitese.
- BRÜNNER SAMU vegyeskereskedö.
- GAZDÁG FERENCZ vendégloze a „Göskö”-hez Hosszfulaluban.
- NEUBAUER ANDRÁS Korona vendégloz.

**MAKULATURA-
PAPIR**

métermázsánkint 20 koronáért kapható

BALKÁNYI ERNÖ
könyvkereskedésében Alsólendván.

Egy 2 szobás lakás, egyhavi időtartamra — nyaraló család részére — bérbé kerestetik.

Egy csinos lakás, mely áll 4 szobából, esetleg 2 lakás 2-2 szobával, istállóval és pajtával együtt kiadó. — Bővebben özv. Nagy Józsefné urnónél.